

Rapport: Utbildningsutvärdering – Receptarieprogrammet vid Uppsala universitet 2019

Bakgrund

Med utgångspunkt från de elva aspekter som tagit fram av Vetenskapsområdet för medicin och farmaci utifrån riktlinjer för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärdering har receptarieprogrammet vid Uppsala universitet utvärderats av en extern bedömargrupp. Som underlag har bedömargruppen haft tillgång till en självvärdering samt dokument i form av resultat från enkätundersökningar, nationella examensmål, bedömningskriterier, pedagogiskt program, riktlinjer för studenternas arbetsvillkor, studie- och utbildningsplan, självvärderingar för obligatoriska kurser inom programmet, exempel på tentamina och fördjupningsprojekt, kursutvärderingar, abstrakt från studentsymposier, schema samt tentamensstatistik.

Bedömargruppen har även träffat representanter för olika grupper som arbetar med receptarieprogrammet såsom lärare, studenter, programledning, fakultetsledning och stödfunktioner vid ett platsbesök i Uppsala 10-12 april 2019.

Bedömargruppen har bestått av följande personer:

Sofia Mattsson, universitetslektor i farmaci, Institutionen för farmakologi och klinisk neurovetenskap, Umeå universitet, ordförande för bedömargruppen

Kristina Asker, universitetsadjunkt, Institutionen för nordiska språk och Språkverkstaden, Uppsala universitet

Ulla-Mari Parkkisenniemi-Kinnunen, akademilektor, farmaceutisk farmakologi, Åbo Akademi

Emelie Skäre, receptarie, yrkesverksam på apotek, utbildad vid Karlstad universitet

Ernst Bergman, student vid biomedicinska analytikerprogrammet

Receptarieprogrammet genomgår för närvarande en revidering och ett nytt, reviderat program kommer att starta hösten 2020. En ny utbildningsplan är framtagen där även kurser i professionell utveckling kommer att ingå.

Bedömargruppens arbete har bestått i att utifrån underlaget och platsbesöket bedöma receptarieprogrammets utbildningskvalitet. I rapporten har vi valt att fokusera på de elva aspekterna samt tagit hänsyn till följande frågor:

- När studenter examensmålen?
- Vilka är programmets största styrkor?
- Vilka är programmets största svagheter?
- Vilka åtgärder är viktigast att prioritera/fokusera på i första hand?
- Är det något den planerade programrevideringen verkar ha missat?

Sammanfattning

Sammantaget visar underlaget att receptarieprogrammet uppvisar hög kvalitet och har en genomtänkt organisation och ett tydligt kvalitetsarbete. Självvärderingen är välskriven och visar på en insikt om programmets styrkor och svagheter. Det finns bra underlag insamlat i form av enkätundersökningar. Programmet arbetar aktivt med att upprätthålla kvaliteten vid

examinationen för att säkerställa att studenterna når examensmålen. Det programmet framförallt behöver arbeta med är att förbättra genomströmningen. På flera håll i underlaget och vid platsbesöket framkommer att studenterna vid receptarieprogrammet har flera utmaningar bland annat vad gäller språkkunskaper och förkunskaper. En orsak till detta kan vara ett relativt lågt söktryck. Även bristande motivation, livssituationen med familj och arbete samt pendling nämns som faktorer som påverkar studierna och genomströmningen negativt.

Den största styrkan ligger i att programmet aktivt arbetar med att upprätthålla kvaliteten och att säkerställa examensmålen. Forskningsanknytning i kurserna och engagerade lärare som inte räds att revidera och förändra programmets upplägg eller eget arbetssätt, borgar för god kvalitet. Kontinuerlig kvalitetsuppföljning och genomförande av VFU-kursen är ytterligare en styrka.

En svaghet är att genomströmningen är låg och att alltför få studenter tar examen inom utsatt tid. Programmet behöver arbeta med ökad studentaktivering, närvaron på icke obligatoriska moment och med att få ner antalet omtentamina så att lärarna får tid över att arbeta med att stödja studenternas lärande. Studenter som inte gör några framsteg i studierna bör så tidigt som möjligt fångas upp och erbjudas studievägledning. Det specifika med receptarieutbildningen bör lyftas fram tydligare för studenterna för att få ett större fokus på yrkesprofessionen, en ökad yrkesanknytning och i och med det en yrkesstolthet.

Prioriterade områden

- Ökad studentaktivering för ökad studiemotivation
- Identifiera studenter som inte håller studietakten kombinerad med aktiv studievägledning
- Större fokus på muntlig och skriftlig kommunikation och språk
- Genomför regelbundna programutvärderingar
- Få in en tydligare yrkesanknytning tidigt i utbildningen.
- Betona samarbete mellan lärare och över institutionsgränserna, till exempel arbetet med att för studenterna förtydliga vitsen med målrelaterade tentamina

Programrevidering

Revideringen verkar innebära förändringar som på sikt kommer att leda till att man kommer åt de problem som både självvärderingen visar och som bedömargruppens utvärdering kommit fram till finns. Möjligen kunde ett fokus på studentaktiverande arbetssätt betonas ytterligare liksom att studievägledarnas roll i arbetet med studenterna kunde tydliggöras mer.

1. Att utbildningarna når målen i högskolelagen och högskoleförordningen (examensordningen) och utbildningsspecifika mål, dvs. att de faktiska studieresultaten motsvarar de förväntade studieresultaten

Bedömargruppen anser att utbildningen når de nationella målen, de förväntade studieresultaten återfinns i de nationella målen även om det i vissa fall dröjer till slutet av utbildningen innan alla examensmål kan anses uppfyllda. Vår bedömning är att programmet upprätthåller kvalitet på examinationen. Målrelaterad examination

förekommer på flera av programmets kurser. Målrelaterad examination möjliggör ett tydligare samband mellan examination och förväntade studieresultat för att säkerställa att studenterna når målen. Inställningen hos studenterna till målrelaterad examination verkar dock variera och studenterna skiljer på "måltentor" och "poängtentor".

Bedömargruppen har uppfattat det som att fakulteten har en önskan att införa målrelaterad examination genomgående inom programmet. För att åstadkomma detta krävs en samsyn inom lärarkollegiet och över institutionsgränserna kring att målrelaterad examination ska införas och vad det innebär samt att lärarna arbetar gemensamt med att ta fram relevanta betygskriterier. Vår bedömning är att denna samsyn saknas i dagsläget.

Till de målrelaterade tentamina, men även till muntliga och skriftliga examinationer samt fördjupningsprojektet, finns bedömningskriterier/betygskriterier framtagna, vilket är bra. Dessa behöver dock i vissa fall ses över och bearbetas så att det blir tydligare för studenterna vad det är som krävs för de olika betygsstegen och vad det är som förväntas av dem. Det är viktigt att kriterierna är kopplade till målen. I vissa fall saknas skriftliga kriterier för underkänd och i vissa fall är de skriftliga kriterierna för omfattande och detaljerade. Att ha med många kriterier gör snarare att de upplevs som en rättningsmall för lärarna snarare än som ett stöd för studenternas lärande. Att även ha kriterier för underkänd tydliggör för studenterna vad det betyder att missa saker. Som det är nu finns tankar om både underkänd och godkänd med i fältet för godkänd och det kan vara svårt för studenterna att förstå. Om man inte önskar några kriterier för underkänd bör det i alla fall tydligt framgå för studenten att underkänd innebär att studenten inte uppnått alla kriterier för godkänd. En del av kriterierna för godkänt och väl godkänt är negativt formulerade vilket känns olyckligt då det leder till att bristerna hamnar i fokus. För att ge ett exempel kan kriteriet "inga irrelevanta icke-farmakologiska råd givna" istället skrivas "enbart relevanta icke-farmakologiska råd givna". Det är bättre att tänka i termer av vad studenterna ska uppnå och sträva efter det.

VFU bedöms fungera bra vad gäller rutiner och riktlinjer och hur olika saker hanteras. Det finns en stor medvetenhet hos de ansvariga kring upplägg, genomförande och examination. Programmet arbetar aktivt med att stötta handledarna på praktik och säkerställa att handledarna har tillräcklig utbildning och kompetens för uppdraget. Det finns rutiner för hur eventuella problem som kan uppkomma i samband med VFU ska hanteras. Det är en styrka att VFU samordnas nationellt mellan de lärosäten som bedriver farmaceutisk utbildning. Studenterna bedöms få en tillfredsställande och tillräcklig VFU och placeringen av huvuddelen av VFU i slutet på utbildningen är bra. I och med revideringen av programmet planeras en kortare VFU i samband med första kursen. Det är bra att det kommer in VFU tidigt i utbildningen för att studenterna ska få en bättre förståelse för den kommande yrkesrollen.

2. Att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet

Vår bedömning är att undervisningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Merparten av lärarna bedriver egen forskning inom ämnesområden som är relevanta för utbildningen. Det finns en stor variation vad gäller undervisnings- och examinationsformer. Däremot framgår det inte tydligt i underlaget hur utbildningen säkerställer att VFU baseras på en vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet. Kontinuerlig uppdatering av kursmaterial, användning av aktuell kurslitteratur och aktuella forskningsresultat inom undervisningen möjliggör en nära anknytning till forskningen.

Bedömargruppens bedömning är att studenterna generellt inte verkar vara tillräckligt förberedda inför fördjupningsprojektet (examensarbetet). Moment som kritiskt tänkande och källkritik samt muntlig och skriftlig kommunikation behöver därför stärkas inom programmet. Revideringen av receptarieprogrammet med en tydlig professionell strimma ger ökade förutsättningar för att stärka dessa färdigheter, vilket vi i bedömargruppen ser som positivt. Det planerade stödet i form av regelbundna seminarier under fördjupningsprojektet samt muntlig och skriftlig presentation av projektplanen är en åtgärd som förhoppningsvis ska höja kvaliteten på fördjupningsprojekten. Svårigheter att hitta handledare med rätt kompetens är ett problem och något som fakulteten behöver arbeta med. Modellen med att antal högskolepoäng på programmet ska avgöra institutionerna bidrag till handledning ser vi som positivt i och med att det bör förbättra möjligheterna till engagerad handledning. Att en projektledare nu är utsedd för vara koordinator för fördjupningsprojekten är mycket bra. Att fördjupningsprojektet är så pass kort som 15 hp upplevs av vissa handledare som ett problem vilket gör att man hellre är handledare för fördjupningsprojekt på 30 hp. Här är det viktigt att visa på goda exempel för att motivera handledarna att även ta på sig handledningsuppdrag för 15 hp-arbeten. Ett förslag kan vara att sprida "mönsterarbeten" och goda exempel på texter som skrivits av studenter inom utbildningen. Studenternas språkliga utmaningar handlar bland annat om att oftast läsa vetenskapliga texter på engelska men att sedan förväntas skriva egna texter på svenska. Välskrivna exempeltexter på svenska och i förekommande fall engelska kan underlätta för studenterna. För en ökad samsyn kring handledning och examination av fördjupningsprojekten föreslår vi att fakulteten genomför regelbundna utbildningar för handledare och examinators. Ett annat förslag för ökad samsyn är att inrätta en betygskommitté bestående av en grupp examinators som tillsammans diskuterar rapporterna innan bedömning.

3. Att undervisningen sätter studenters lärande i centrum

En av programmets styrkor är de engagerade lärarna som bedriver undervisning. Detta är också något som lyfts fram av studenterna. En annan styrka är att programmet innehåller varierande undervisningsformer såsom föreläsningar, seminarier, problembaserat lärande och laborationer. Vissa lärare arbetar aktivt med att införa mer studerandeaktiva undervisningsformer t.ex. genom "flipped classroom". Vår bedömning är dock att undervisningsformerna och

studentaktiveringen inom programmet behöver utvecklas för att ytterligare stödja studenternas lärande. Närvaron på icke obligatoriska moment är generellt låg då en del studenter har lång resväg (pendling) och en familjesituation som kanske gör att dessa undervisningsmoment inte prioriteras. Här har programmet en utmaning att öka närvaron och studentaktiviteten. En ökad närvaro leder sannolikt till att studenternas förutsättningar att klara tentamen ökar vilket är positivt för genomströmningen. Förslag kan t.ex. vara att se över schemaläggningen för att underlätta för de som har restid, färre traditionella föreläsningar och fler inspelade föreläsningar så att studenterna kan ta del av materialet oberoende av tid och plats, fokusera tiden med studenter på diskussioner och examinerade seminarier. Att även schemalägga egen studietid kan tydliggöra för studenterna vad som förväntas av dem. Ytterligare ett förslag är att införa duggor för att stimulera studenternas lärande.

Bedömaregruppen anser att programmet har ett komplext uppdrag i och med de språkliga utmaningar som en stor del av studentgruppen tycks ha. Det stöd som erbjuds av Språkverkstaden i samband med den första skriftliga uppgiften är mycket positivt och något som bör fortsätta. Att regelbundet och med progression få träna skriftlig och muntlig kommunikation samt arbeta med sin text efter återkoppling är också viktigt under utbildningen. Att använda *peer review* verkar inte vara vanligt förekommande men kan vara ett sätt att dels involvera studenterna i skrivprocessen, dels ge möjlighet för studenterna att träna på att ge och ta emot feedback på ett konstruktivt sätt.

Utvecklingen av kurser i professionell utveckling inom det reviderade receptarieprogrammet är positivt. Reflektiva uppgifter där studenterna får reflektera över sin utbildning, sitt lärande och det kommande yrkeslivet bör införas. Detta bör på sikt leda till att studenterna blir mer medvetna om sitt eget ansvar för sin utbildning och att studenterna får en tydligare koppling till sin framtida yrkesroll. Kurser inom en termin hålls samman av den terminens kurs i professionell utveckling. Reflektioner mellan terminerna bör också inkluderas.

Av underlaget framgår att studenter och lärare har olika förväntningar vad gäller studenters och lärares ansvar. Moment som klargör studenternas ansvar och befogenheter behöver stärkas och utvecklas. Det är tydligt utifrån underlaget att det inte räcker med att bara informera studenterna, speciellt inte nöja sig med att ge hänvisningar till dokument på webben. Vi rekommenderar att tid läggs på att introducera studenterna till universitetet, vad det innebär att vara student och studieteknik. Detta kan med fördel göras tillsammans med apotekarprogrammet. Även studenter från högre terminer kan involveras i denna introduktion för att skapa en känsla av tillhörighet. För att få studenterna att delta bör detta läggas på dagtid och därmed behöver tid för programgemensamma aktiviteter tas från kurserna. Även om det tar kurstid bör det på sikt vara positivt för genomströmningen då studenterna blir mer förberedda på vad universitetsstudier innebär och kan söka adekvat hjälp när de behöver det.

En sak som framkommit både i underlaget och vid platsbesöket är svårigheten att på ett tydligt sätt sprida information. Det är inte bristen på information som är problemet utan problemet verkar vara att informationen inte når fram. Programmet behöver därför utarbeta tydligare kanaler för informationsspridning och tydliggöra för studenterna vem man ska vända sig till i olika frågor.

4. Att målen examineras på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt och att progression säkerställs

Målrelaterad examination bedöms vara lämpligt för att examinera målen på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt. Idag examineras vissa kurser med målrelaterad examination och vissa med procentsatser för de olika betygen. Studenterna skiljer på "måltentor" och "poängtentor" vilket kan skapa otydlighet kring vad som krävs för ett godkänt betyg. Ett enhetligare sätt att examinera och en samsyn kring målrelaterad examination är därför önskvärt. Syftet med målrelaterad examination behöver tydliggöras för studenterna för att ge en ökad förståelse hos studenterna för hur examinationen sker.

I samband med revideringen av programmet framgår att lärarna arbetat med att progression ska säkerställas och att det gett stora möjligheter att få en tydligare koppling mellan kurserna. Det är viktigt att detta arbete fortsätter, till exempel med regelbundna möten mellan kursansvariga för att säkerställa progression. Progression och koppling mellan kurserna bör också aktivt tydliggöras för studenterna. Kommunikationen mellan lärare som undervisar inom kurser på programmets olika terminer och samarbetet över institutionsgränserna är central för att kunna åstadkomma en utbildning med tydlig progression vad gäller kunskap och färdigheter. Vår bedömning är att lärarna inom programmet är medvetna om vissa brister och har en vilja att arbeta med frågorna. Bemanningssituationen med sjukskrivningar och tidsmässigt pressade lärare gör dock detta till en utmaning. Svårigheter med rekrytering både vad gäller tidsaspekten samt möjligheten att hitta personer med rätt kompetens bidrar också till denna situation.

Det reviderade receptarieprogrammets kurser innehåller kursmål som tydligare relaterar till kommunikation och språk. I och med att kursmålen ska examineras behöver lärarna stöd vad gäller att examinera och ge återkoppling på muntliga examinationer och skriftliga uppgifter. Lärarna behöver även stöd vad gäller att utarbeta relevanta betygs-kriterier för examinationerna.

Studenterna upplever att programmets kurser hänger ihop, i alla fall senare i sin utbildning. I början av utbildningen förstår inte alltid studenterna vad de ska med kursen till. Detta visar på betydelsen av en tydlig yrkeskoppling även i de tidigare kurserna. Denna yrkeskoppling behöver stärkas inom programmet, t.ex. med exempel i undervisningen där studenterna kan relatera till det kommande yrkeslivet samt en ökad förståelse hos de lärare som undervisar inom de tidiga kurserna för vad en receptarie kan arbeta med efter examen.

Programmets kurser har för närvarande ett maximalt antal tillåtna tentamenstillfällen. Detta kommer att tas bort från och med augusti 2019 och medför förhoppningsvis minskad administration och minskad stress hos studenterna. Behörighetskraven till programmets kurser har setts över och i vissa fall skärpts. Vid platsbesöket framkom att motivet till behörighetskraven inte är tydligt hos studenterna, studenterna ser inte betydelsen av dem. Programmet bör arbeta med att tydliggöra syftet med behörighetskraven för studenterna och att i ökad grad också ta reda på studenternas förkunskaper, särskilt inför de tidigare kurserna. De förkunskaper som krävs för olika kurser bör tydliggöras för studenterna så att de har möjlighet att planera sina studier effektivt. Diagnostiska självvärterande test eller annat kan vara ett sätt att tydliggöra kraven.

Fusk och plagiat förekommer inom programmet. Urkund används vid alla skriftliga inlämningar. Rutinerna är att lärarna ska anmäla vid misstanke om fusk. Att undersöka studenternas uppfattning om fusk och plagiat för att få en ökad förståelse för hur man kan arbeta vidare med att stävja fusk och plagiat är en god idé. Som bedömargruppen har uppfattat det har frågan om en sådan utredning lyfts inom programmet. Ett förslag är att införa ett obligatoriskt seminarium under utbildningen där fusk och plagiat diskuteras, det kan t.ex. kombineras med diskussioner kring etik.

5. Att verksamma i utbildningen har aktuell ämnesmässig och högskolepedagogisk/ ämnesdidaktisk kompetens samt att lärarkapaciteten är tillräcklig

Som nämnt ovan finns ett stort engagemang hos lärarna kring undervisningsfrågor. Det framkommer dock att lärarkapaciteten på vissa institutioner inte är tillräcklig vilket leder till perioder av underbemanning och en hög arbetsbelastning. Det faktum att tjänstetillsättningar tar lång tid i kombination med svårigheter att hitta personer med rätt kompetens bidrar till denna situation. På grund av den låga genomströmningen åtgår mycket av lärarnas arbetstid till att konstruera och rätta tentor. Den tiden skulle bättre kunna nyttjas till undervisningen för att stödja studenternas lärande.

Fakulteten har avsatt medel för att stimulera till pedagogisk utveckling men upplever att ytterst få söker dessa medel. Sådana satsningar är bra men samtidigt kan bristen på tid göra att lärarna inte söker dessa medel även om det kan finnas intressanta utvecklingsprojekt. Pedagogisk kompetensutveckling erbjuds men utöver det formella kravet på tio veckors högskolepedagogisk utbildning är upp till varje lärare att själv bedöma sitt eget behov (eventuellt i samråd med studierektor). Lärarna upplever att de har gott stöd från ledningen och att pedagogiska frågor diskuteras. De lärardagar som anordnas regelbundet anses värdefulla. Uppsala universitet har en pedagogisk meriteringsmodell och det vore önskvärt om fakulteten stimulerade lärarna att söka pedagogisk meritering för att synliggöra och höja statusen på utbildningsuppdraget.

Det finns ingen gemensam mall inom fakulteten för beräkning av undervisningstid. Vår rekommendation är att fakultetsledningen tillsammans med lärarkollegiet tar fram en sådan mall för att harmonisera hur undervisningsuppdraget tidsätts. En

begränsande faktor är att vissa lärare och doktorander är engelsktalande vilket gör det svårt för dessa att bidra till undervisningen åtminstone på grundnivå. Detta är också något som har påtalats vad gäller handledning av fördjupningsprojekten med brist på lärare som kan handleda på svenska.

Modellen med regelbundna möten för studierektorer verkar fungera bra och ger stöd till studierektorerna i deras roll. Vad som ingår i studierektors arbetsuppgifter samt omfattningen för uppdraget varierar mellan institutionerna. Under platsbesöket framkom att ett ökat administrativt stöd till studierektorerna vore önskvärt för att istället ge mer tid till pedagogisk utveckling.

6. Att internationalisering och internationella perspektiv liksom hållbarhetsperspektiv främjas

Inom programmet finns det möjlighet att läsa utomlands, t.ex. kan fördjupningsprojektet göras utomlands. Det finns också en valbar kurs i global farmaci där en studieresa utomlands ingår. Ofta förekommer globala frågeställningar i fördjupningsprojekten även om de genomförs i Sverige. Man kan också arbeta med internationalisering på hemmaplan genom att ta upp internationella perspektiv i undervisningen. På kursen i författningar och momentet med interprofessionellt lärande på termin 4 tas mänskliga rättigheter upp. Hållbar utveckling är ett nytt lokalt mål och för att uppfylla detta mål har alla kursplaner gått igenom för att säkerställa att olika aspekter av hållbar utveckling synliggörs. Däremot framgår det inte i underlaget hur det säkerställs att lärarkollegiet har tillräcklig kompetens i hållbar utveckling. Ett förslag är att fakulteten inrättar en kurs för lärare inom detta område samt att hållbarhetsperspektivet hålls levande, exempelvis när lärarkollegiet diskuterar betygskriterier.

7. Att jämställdhetsperspektiv integreras i utbildningen

Enkätundersökningar har visat att diskriminering sker inom programmet. Programmet arbetar dock inte systematiskt med att upptäcka diskriminering. Vid behov sker utredning och uppföljning. Programmet planerar att ta upp diskriminering i kursutvärderingarna och på så sätt kunna arbeta med frågan mer systematiskt även på kursnivå. På lärardagar förekommer diskussioner kring bl.a. bemötande. Jämställdhetsperspektivet integreras bl.a. i de case som studenterna arbetar med inom programmet.

Flera studenter har språkliga utmaningar och programmet erbjuder stöd bl.a. från Språkverkstaden där studenterna får återkoppling på sina texter under den första kursen. På så sätt får studenterna stöd att arbeta vidare med sina texter men i vissa fall är detta stöd inte tillräckligt. Individuella skriftliga moment med en genomtänkt progression bör finnas med under hela utbildningen så att studenterna får öva upp sin förmåga att skriva tydligt och klart på svenska. Eftersom studenterna oftast läser vetenskapliga artiklar på engelska bör också möjligheter att ta del av mönstertexter på svenska erbjudas för att ge förebilder. Ofta är de skriftliga uppgifterna rätt så formella där studenterna ska förhålla sig till källor och mallar. Ett förslag är att införa

en uppgift där studenterna får skriva mer fritt och där språket blir i fokus och finns med som ett betygskriterium. Att införa reflektiva uppgifter inom programmet är också ett sätt att få studenterna att träna på att skriva mer fritt och få återkoppling på det. Att många av studenterna har en flerspråkig bakgrund kunde med fördel användas mer i utbildningen och framhävas i sammanhang där en sådan bakgrund kan bidra i receptarieyrket. Att studenters alla språkliga resurser tas tillvara skulle kunna bidra till ökat språkfokus inom utbildningen och verka gynnande för alla studenters utveckling på svenska och engelska.

8. Att utbildningen svarar mot individers och samhällets behov av bildning och professionell kunskap och förbereder studenterna för ett framtida arbetsliv

Vår bedömning är att studenterna generellt sett är förberedda för det framtida yrkeslivet. Fler inslag av populärvetenskaplig presentation och att enkelt kunna beskriva komplexa problem kunde med fördel läggas till i utbildningen. I underlaget framgår att kommunikationsförmågan framstår som extra viktig, det framkommer både i alumnenkäten och i arbetsgivarenkäten. Kommunikation är en central del i receptarieyrket och en färdighet som behöver tränas och utvecklas under utbildningen. Kurserna i professionell utveckling som ska införas inom programmet stärker denna förmåga liksom yrkesidentiteten. Samtidigt handlar receptarieyrket om mer än bara kommunikation. Det är viktigt att värna om bredden i utbildningen och utveckla inslag för att visa på alternativa arbetsplatser förutom apotek, den yrkesanknytning som ges under utbildningen bör inte enbart vara till apotek även om apotek är den främsta arbetsplatsen för receptarier. Vid platsbesöket framkom att studenterna upplever att de får mer träning i muntlig *presentation* än *kommunikation*.

Inslag av interprofessionellt lärande förekommer inom utbildningen men i begränsad omfattning. Möjligheten för receptarie- och apotekarstudenter att samverka under utbildningen bör utvecklas. Samläsning har tidigare skett men har visat på vissa problem bland annat på grund av att studenterna haft olika förkunskaper. Även lärarnas attityd till receptariestudenter i jämförelse med apotekarstudenter har påverkat receptariestudenternas uppfattning om samläsning negativt. I och med revideringen av receptarieprogrammet kommer samläsning att ske i mindre omfattning. För att samläsning ska fungera optimalt är det viktigt att studenterna har samma förkunskaper. Det är viktigt för det framtida yrkeslivet att studenterna på de båda programmen får möjlighet att integrera redan under utbildningen för att åstadkomma en ökad förståelse för varandras kompetenser. Bedömargruppen upplever att det inom lärarkåren görs en skillnad mellan apotekarstudenter och receptariestudenter där det i många fall är apotekarstudenterna som prioriteras. Med tanke på att fakulteten bedriver utbildning till både apotekare och receptarie är det viktigt att båda programmen synliggörs. Receptariestudenterna vill inte uppfattas som "apotekare light" utan de efterfrågar en tydligare profil på receptarieprogrammet. Den planerade revideringen ger möjligheter till att åstadkomma denna tydligare profil.

9. Att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Programledningen upplever att det är svårt att hitta receptarier som vill engagera sig. Stressade studenter kan göra att tid för engagemang inte prioriteras. Varje kurs avslutas med en kursutvärdering där studenterna får möjlighet att framföra sina synpunkter. Dock är svarsfrekvensen låg. Studentrepresentanter utses för varje kurs för att ta del av sammanställningen av kursutvärderingen. Lärarna ska i samband med nästa kursstart informera om utvärderingen på föregående kurs samt vilka förändringar som har genomförts. Dock framgår det vid platsbesöket att detta inte görs i alla kurser. Ett sätt att engagera fler nya studenter kan vara att ta hjälp av studenter på senare terminer. Detta skulle kunna öka känslan av samhörighet.

Utöver kursutvärderingar deltar studenterna i universitetets studiebarometer. Denna enkät sköts av Uppsala universitet centralt. Studenter finns representerade i grundutbildningskommittén och olika arbetsgrupper men det är framförallt apotekarstudenter, inte receptariestudenter, som engagerar sig vilket kan göra att receptarieprogrammet inte är i fokus gällande utbildningsfrågor. Det är dock mycket positivt att studenter varit med i och påverkat revideringsarbetet för det nya receptarieprogrammet.

Bedömarens uppfattning är att programmet fortsättningsvis bör arbeta aktivt för att öka studentmedverkan i vidareutvecklingen av utbildningen. Eftersom studentgruppens sammansättning gör att de traditionella sätten att involvera studenter inte tycks fungera optimalt bör formerna för studentinflytande anpassas och förändras så att engagemanget ökar.

10. Att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studiemiljö föreligger

Stödfunktioner inom programmet erbjuds bland annat i form av studieadministrativt stöd och studievägledning. Programmet har dels programadministratörer samt kursadministratörer. Genomströmningen på programmet är låg, ca 20 % av studenterna tar examen på utsatt tid. Studieavbrott är dock inte så vanligt, studenterna vill ofta läsa klart även om det tar längre tid än tre år. Studenter som slutar gör ofta det utan ett formellt studieavbrott. Orsakerna till avbrott är i regel inte kända. För att få ytterligare kunskap om orsakerna till studieavbrott bör programmet göra en strukturerad avhoppsanalys och följa upp de studenter som t.ex. börjar första terminen men sedan inte fortsätter på den andra terminen. Även analys av orsaker till studieuppehåll behöver göras. Men denna kunskap är det sedan lättare att göra riktade insatser och vidta åtgärder som på sikt förbättrar genomströmningen.

Studenterna upplever att det är svårt att veta vem man ska vända sig till vad gäller olika frågor om studierna. Vid platsbesöket framkom också att det är svårt att nå ut med information till studenterna och att erbjudanden om studiestöd och studieteknik finns men att studenterna inte nyttjar dessa resurser i någon större utsträckning. Stöd finns men det upplevs svårt att nå de studenter som behöver

stödet bäst. Studievägledarna bedriver ingen uppsökande verksamhet utan det är studenternas ansvar att ta kontakt. Därmed verkar det inte finnas något egentligt system för att upptäcka och åtgärda om studenterna har problem med studierna. Med tanke på den låga genomströmningen föreslår vi ett mer aktivt arbete med studievägledning så att de studenter som är i behov av hjälp identifieras tidigare.

Att sprida information på ett tydligt sätt är en utmaning. Vi rekommenderar att programmet ser över sina informationsvägar och att ansvarsfördelningen mellan olika studieadministrativa funktioner beskrivs så att det blir tydligare för studenterna till vem man ska vända sig till. Universitetets benämningar på olika funktioner är oftast nya för studenter i början av utbildningen och tar tid att lära sig, särskilt som det kan dröja innan de tas i anspråk. En "lathund" för vart studenter ska vända sig i olika frågor kunde möjligen vara till hjälp.

Den planerade möjligheten för receptarier som så önskar att läsa vidare till apotekare är bra. Samtidigt verkar det som att kunskapen om möjligheterna att läsa vidare är bristfällig hos studenterna. Studievägledarna har en viktig roll att fylla genom att förmedla vilka möjligheter som studenterna har.

11. Att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Vår bedömning är att programmet aktivt arbetar med kurs- och programutveckling med kvalitet i fokus. Det finns rutiner för hur programmet arbetar med kursutvärderingar. Studentrepresentanter utses för varje kurs för att ta del av sammanställningen av kursutvärderingen. Kursutvärderingar genomförs för att tillvarata studenternas åsikter efter varje kurstillfälle. Dock är svarsfrekvensen generellt låg vilket gör att lärarna upplever att de inte alltid får den återkoppling de skulle vilja ha. Kursutvärderingarna fylls i elektroniskt och sedan detta infördes har svarsfrekvensen sjunkit. Planer finns att testa att studenterna får fylla i utvärdering elektroniskt men på plats i lektionssalen. Detta skulle kunna vara ett sätt att öka svarsfrekvensen.

Lärarna ska återkoppla resultat och åtgärder från kursutvärderingar i samband med varje kursstart. Dock verkar detta inte alltid ske. Att göra detta kan göra studenterna mer motiverade att fylla i utvärderingarna då de förhoppningsvis ser att åsikterna har betydelse.

Receptarieprogrammet revideras för närvarande och ett nytt, reviderat program ska starta hösten 2020. Vi i bedömargruppen ser positivt på den utveckling som receptarieprogrammet nu får med en tydligare profil och en tydligare professionell strimma genom hela utbildningen.

Programutvärderingar utförs inte i dagsläget. Vi rekommenderar att det införs dels för att låta studenternas åsikter kring hela programmet komma fram och dels som ett underlag för programrevidering. Programutvärderingar bör ske regelbundet så att en student åtminstone en gång under sin studietid får möjlighet att medverka. Programutvärderingarna kan ske med hjälp av enkät eller fokusgruppintervjuer.